

PROJEKT KONCEPCJI

architektoniczno-budowlanej

nazwa inwestycji:

Projekt Konceptcji architektoniczno-budowlanej Centrum Opiekuńczo Mieszkalnego w Nowym Żmigrodzie

adres inwestycji: działka nr ewid.1766, 1767 obr.Nowy Żmigród 0014, ul.Piskowa 5, powiat jasielski

inwestor: Gmina Nowy Żmigród, ul.Mickiewicza 2, 38-230 Nowy Żmigród

kategoria obiektu budowlanego: XI

Imię i nazwisko	Funkcja/Zakres	Nr. Uprawnień	Podpis
BRANŻA – ARCHITEKTURA			
mgr inż. arch. Paweł Potempa	Projektant odpowiedzialny za cały projekt budowlany	A – 01/03 Specjalność: architektoniczna	11/12.2023r.

PRACOWNIA ARCHITEKTURY

PAWEŁ POTEMPA

Biuro Budownictwa Ogólnego, architektura, konstrukcja, projekty wnętrz, kompleksowa obsługa inwestycji
38-200 Jasło, ul.Czackiego 5, tel./fax. 13 448 02 15, e-mail: potempach@wp.pl

SPIS ZAWARTOŚCI PROJEKTU BUDOWLANEGO:

1.strona tytułowa

2. istniejące zagospodarowanie działki oraz ukształtowanie terenu

3.opis do projektu architektoniczno-budowlanego

3.1 opis funkcjonalno-przestrzenny

3.1a przeznaczenie i program użytkowy obiektu

materiały

4.ochrona przeciwpożarowa

4.1 kategoria zagrożenia ludzi, przewidywalna liczba osób na kondygnacji

4.2 odporność pożarowa budynku i jego elementów

4.3 usytuowanie ze względu na ochronę ppoż

4.4 drogi ewakuacyjne

4.5 certyfikaty i dopuszczenia

4.6 dobór urządzeń przeciwpożarowych w budynku

4.7 drogi pożarowe

4.8 zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru

4.8 oznakowanie

5.dostępność dla osób niepełnosprawnych

6. część rysunkowa architektoniczna

nr rysunku	nazwa rysunku	skala
nrA1	PZT plan zagospodarowania terenu	1:500
nrA1a	PZT plan zagospodarowania terenu	1:250
nrA2	rzut poziom 0	1:75
nrA3	rzut dachu	1:75
nrA4	Przekrój A-01	1:50
nrA5	Przekrój A-02	1:50
nrA6	elewacja Wsch	1:75
nrA7	elewacja Pn	1:75
nrA8	elewacja Zach	1:75
nrA9	elewacja Pd	1:75

PRACOWNIA ARCHITEKTURY PAWEŁ POTEMPA

Biuro Budownictwa Ogólnego, architektura, konstrukcja, projekty wnętrz, kompleksowa obsługa inwestycji
38-200 Jasło, ul.Czackiego 5, tel./fax. 13 448 02 15, e-mail: potemparch@wp.pl

2.Projekt koncepcji zagospodarowania **terenu**

2.opis do projektu zagospodarowania terenu

2.1 przedmiot inwestycji

Planuje się budowę budynku, wolnostojącego Centrum Opiekuńczo Mieszkalnego. Placówka powstanie w ramach resortowego Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Centra opiekuńczo-mieszkalne” finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Budynek projektowany będzie parterowy nie podpiwniczony. Budynek zlokalizowany będzie w Północnej części działki z dostępem do drogi publicznej gminnej ul.Piaskowej.

Działka jest objęta jest Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego, który w obecnej chwili jest poddany zmianom mającym zapewnić umożliwienie lokalizacji budynku usługowego, jakim jest COM(Centrum Opiekuńczo Mieszkalne) wraz z infrastrukturą techniczną.

2.2 istniejące zagospodarowanie działki

Działka jest zabudowana budynkami: mieszkalnym, oraz gospodarczymi, które przeznaczone są do rozbiórki.

Istniejący teren wyposażony jest w sieć wodociagową, kanalizację sanitarną, sieć gazową, energetyczną i teletechniczną.

2.3 przyłącza do sieci i zapewnienia dostawy energii elektrycznej, wody, ciepła i odprowadzenie ścieków socjalno-bytowych

- Zapewnienie dostawy energii elektrycznej: proj. przyłącz
 - Zapewnienie dostawy wody: proj. przyłączem wody
 - odprowadzenia ścieków socjalno-bytowych poprzez proj. przyłącz
 - Zapewnienie dostawy ciepła, poprzez proj. przyłącz gazu ziemnego
 - wody opadowe: do projektowanego zbiornika retencyjnego
- Niezbędne przebudowy instalacji podziemnych:

a) istniejący gazociąg gsX50mm, kolidujący z projektowanym Budynkiem COM przeznaczony do przebudowy

b) istniejący wodociąg woX32mm, kolidujący z projektowanym Budynkiem COM przeznaczony do przebudowy.

2.4 Zgodność z projektem MPZP, Intensywność zabudowy, powierzchnia biologicznie czynna

Podstawowe przeznaczenie wg projektu MPZP to teren usług 1U

Przeznaczenie uzupełniające: teren komunikacji drogowej wewnętrznej

Współczynnik intensywności zabudowy to stosunek powierzchni całkowitej wszystkich kondygnacji do powierzchni działki równa jest,

współczynnik równy jest 0,08 co spełnia warunek projektu MPZP (od 0,005 do 1,5).

Bilans Terenu:

Powierzchnia działek nr ewid.1766 : 0,2336ha PsIV,RIV

Powierzchnia działek nr ewid.1767 : 0,3638ha PsIV,RIV łącznie pow.działek= 5974m2

Proj. powierzchnia zabudowy : 500m2

Proj. powierzchnia biologicznie czynna: 4169m² co stanowi 70% powierzchni działki co spełnia warunek projektu MPZP

2.5 obsługa komunikacyjna działki, miejsca postojowe

Projektowana liczba miejsc postojowych dla sam osobowych = 10

Projektowana liczba miejsc postojowych dla osób niepełnosprawnych = 2

Łącznie projektowana liczba miejsc postojowych 12

Wg projektu MPZP

Jedno miejsce postojowe na 100m² powierzchni użytkowej, jednak nie mniej niż 4.

W projekcie przewidziano 12 miejsc postojowych – warunek spełniony

Dostęp do drogi publicznej poprzez projektowany zjazd publiczny z drogi gminnej ul.Piaskowej
Zgodnie z projektem MPZP.

2.6 miejsce na odpadki

projektowane

2.7 ogrodzenie

projektowane

2.8 wpis do rejestru zabytków lub ochrona na podstawie ustaleń planu

Nie dotyczy

2.9 zagrożenia dla środowiska oraz higieny i zdrowia użytkowników

planowana inwestycja nie powoduje zagrożeń dla środowisk

PRACOWNIA ARCHITEKTURY PAWEŁ POTEPA

Biuro Budownictwa Ogólnego, architektura, konstrukcja, projekty wnętrz, kompleksowa obsługa inwestycji
38-200 Jasło, ul.Czackiego 5, tel./fax. 13 448 02 15, e-mail: potemparch@wp.pl

3.Projekt koncepcji **architektoniczno-budowlanej**

3.opis do projektu koncepcji architektoniczno-budowlanej Centrum Opiekuńczo Mieszkalnego w Nowym Żmigrodzie

Podstawa prawna:

- 1.) ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej(Dz.Uz 2019r.,1507z póź.zm.)
- 2.) ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych(Dz.U.z 2020r. poz 426 z póź.zm.)
- zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego
- 3.) rozporządzenie z dnia 22 września 2005r.Ministra Polityki Społecznej w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych
- 4.) program Opieka Wytchnieniowa” Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
- 5.) ustawa z dnia 19 lipca 2019 o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami
- 6.) rozporządzeni z dnia 15 kwietnia 2022 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie

3.1a opis funkcjonalno-przestrzenny

3.1a przeznaczenie i program użytkowy obiektu:

3.1b Zestawienie powierzchni pomieszczeń i kondygnacji:

Projektuje się pomieszczenia jak poniżej.

Legenda		
<u>Numer pomieszczeń</u>	<u>Nazwa pomieszczenia</u>	<u>Powierzchnia</u>
01	hol	18,8
02	prac.plastyczna	22,1
03	pokój medyczny	10,9
04	p.pomocnicze	1,9
05	administracja	14,9
06	p.personelu/d.nocny	13,2
07	łazienka	3,6
08	p.porządkowe	3,4
09	kotłownia	7,6
10	kuchnia-catering	10,9
11	zmywalnia	3,5
12	przedsionek	2,3
13	jadalnia/przyg.posiłków	34,9
14	mag.pościeli-prasownia	13,5
15	pralnia	5,7
16	pokój 1 os.	15,2

17	łazienka	5,1
18	pokój 1 os.	15,2
19	łazienka	5,1
20	komunikacja	66,6
21	łazienka	5,1
22	pokój 1 os.	15,2
23	łazienka	5,1
24	pokój 1 os.	15,2
25	łazienka	5,1
26	pokój 1 os.	15,2
27	wc męski	7,2
28	serwer-mag.	4,4
29	wc męski	4,3
30	wc kobiety	2,7
31	szatnia	5,7
32	p.wypoczynkowe	38,7
33	p.ćwiczeń	27,4
<u>Suma pow.użytkowej</u>		<u>425,7 m²</u>

Suma powierzchni użytkowej : 425,7m²

Suma powierzchni całkowitej : 503m²

Wysokość pomieszczeń żłobka: 3,05m

Wysokość budynku żłobka: 7,46m

Proj. kubatura żłobka : 2840m³

Projektuje się budowę budynku, wolnostojącego Centrum Opiekuńczo Mieszkalnego. Placówka powstanie w ramach resortowego Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Centra opiekuńczo-mieszkalne” finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Budynek projektowany będzie jako parterowy nie podpiwniczony. Inwestycja zlokalizowana będzie w Północnej części działki z dostępem do drogi publicznej gminnej ul.Piaskowej.

Budynek wykonany będzie w konstrukcji tradycyjnej murowanej, strop lekki podwieszany do dolnego pasa kratownicy, ściany z gazobetonu lub ceramiki dwuwarstwowe, konstrukcja dachu z prefabrykowanych kratownic nakryty dwuspadowym dachem, na części budynku stropodach płaski żwirowy

COM Centrum Opiekuńczo Mieszkalne przeznaczone jest dla osób dorosłych niepełnosprawnych **ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności**, o których mowa w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U.z 2020r. poz

426 z póź.zm.).

Centrum zapewnia pobyt dzienny i całodobowy:

- a) 5 miejsc z zakresu usług pobytu całodobowego od poniedziałku do niedzieli
- b) 15 miejsc z zakresu usług pobytu dziennego maksymalnie 8 godzin dziennie przez 5 dni w tygodniu

Do zadań Centrum należą”

- umożliwienie niezależnego i samodzielnego funkcjonowania mieszkańcom oraz zapewnienia adekwatnej pomocy wynikającej z wieku i stanu zdrowia mieszkańców
- zapewnienie wyżywienia, spokoju i bezpieczeństwa
- zapewnienie możliwości prowadzenia normalnego codziennego życia , przygotowywania posiłków i rozwoju zainteresowań
- poprawę jakości życia w środowisku lokalnym
- włączenie mieszkańców do życia społeczności lokalnych
- odciążenie faktycznych opiekunów osób niepełnosprawnych

Pracownicy Centrum - założenie kadrowe:

- administracja: 2 osoby
- opiekunowie : 4 osoby,
- asystenci osób niepełnosprawnych np: 1-2 osoby
- specjaliści- 2 osoby, w tym opiekunowie nocni, posiadający kwalifikacje zawodowe do pracy z osobami niepełnosprawnymi w zakresie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych.

Osoby korzystające z pobytu dziennego będą mogły korzystać z infrastruktury takiej jak: sale do zajęć z opiekunami, jadalni, kuchni, sali ćwiczeń, pracowni plastycznej czy przestronnego pomieszczenia wypoczynkowego. W czasie pobytu uczestnicy będą mieli zapewniony jeden ciepły posiłek dostarczany cateringowo.

Osoby przebywające całodobowo będą pozostawać pod opieką wykwalifikowanych pracowników. Zapewnione zostanie pełne wyżywienie - catering, dostęp do kuchni, pralni, pomieszczenia ćwiczeń, pokoju dziennego wypoczynku. Organizowane będą zajęcia i treningi aktywizacyjne.

Specjalistyczna, profesjonalna kadra, oprócz zaspakajania potrzeb zdrowotnych, pielęgnacyjnych, stymulowania sprawności ruchowej i kompetencji poznawczych pozwoli na podejmowanie przez

uczestników aktywności na miarę ich potrzeb.

3.1b klasyfikacja obiektu, parametry techniczne

budynek zalicza się do budynków niskich (N) .

Ze względów ochrony ppoż tj. przeznaczenie i sposób użytkowania zalicza się do obiektów ZLII (zagrożenia ludzi)

4.ochrona przeciwpożarowa

4.1. Powierzchnia, wysokość i liczba kondygnacji budynku

Liczba kondygnacji lokalu : I

Proj. Powierzchnia wewnętrzna : 456m²

Proj.Wysokość budynku: 7,46m

Proj. kubatura : 2840m³

4.1 kategoria zagrożenia ludzi

Projektowany budynek ze względu na funkcje i przeznaczenie zalicz się do kategorii ZLII (przeznaczone przede wszystkim dla ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się takie jak: szpitale, żłobki, przedszkola, domy dla osób starszych)

4.2 odporność pożarowa budynku i jego elementów

Zgodnie z par.212 Rozp. Ministra Infrastruktury z dnia 12.04.2002 wymagania dotyczące klasy odporności pożarowej projektowanego budynku ustanawia się dla wielokondygnacyjnego budynku niskiego N:

klasę odporności pożarowej „D” zgodnie z par.212.3.WT

4.3 projektowane strefy pożarowe

Cały budynek projektuje się jako jedną strefę pożarową. Wydzieloną strefą pożarową jest pomieszczenie kotłowni gazowej.

Dopuszczalne powierzchnie stref pożarowych projektowanego budynku dla jednokondygnacyjnego budynku niskiego N nie przekroczone $456\text{m}^2 < 8000\text{m}^2$

4.4 drogi ewakuacyjne

Długość przejścia ewakuacyjnego nie przekracza dopuszczalnej wielkości $> 40\text{m}$

Długości dojsć ewakuacyjnych, nie przekraczają 40m, przy co najmniej dwóch dojsciach ewakuacyjnych dla dojscia najkrótszego, dojscia te nie pokrywają się ani nie krzyżują, zgodnie §256 rozdział 3.WT.

- Osobom z niepełnosprawnością wzroku należy zapewnić dostęp do informacji o kierunkach ewakuacji.
- W przypadku osób z dysfunkcjami słuchu – informacji o zagrożeniu i rozpoczęciu ewakuacji np. poprzez nadawanie informacji na monitorach wielkoformatowych.
- Informacja dotykowa o kierunkach ewakuacji w postaci piktogramów dotykowych powinna być montowana w łatwo dostępnych miejscach (na poręczach lub narożnikach ścian).

4.6 dobór urządzeń przeciwpożarowych w budynku

-główny wyłącznik prądu

-hydranty wewnętrzne 25- zachodzi konieczność projektowania i wykonania urządzeń przeciwpożarowych tj.hydrantów wewnętrznych, ponieważ strefa pożarowa ZLII>200m²

-minimalna wydajność na wylocie prądownicy dla hydrantu 25 – 1,0dm³/s

-ciśnienie na zaworze hydrantu wewnętrznego nie mniejsze niż 0,2 MPa

-oświetlenie ewakuacyjne

4.7 drogi pożarowe

Do projektowanej budynku Centrum Opiekuńczo Mieszkalnego ZLII jest wymagana droga p.poż.

Projektuje się zjazd publiczny na działkę inwestora o zewnętrznym promieniu skrętu 11,0m.

Projektowana droga pożarowa wzdłuż dłuższego boku budynku Centrum będzie mieć szerokość 4,0m a jej nachylenie poziome nie może przekraczać 5%. Droga będzie oddalona od chronionego budynku o min 5,0m.

Droga gminna ul.Piaskowa, będąca drogą pożarową, na odcinku od skrzyżowania z drogą powiatową do projektowanego wjazdu dł.ok 70m, wymaga poszerzenia do szerokości min.3,0m (wymagane dla dróg p.poż na terenach innych niż w obrębie miasta).

Szerokość na chwilę obecną wynosi od 2,9m do 3,2m.

4.8 zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru

Dla budynku użyteczności publicznej o kubaturze brutto 2840m³ < 5000m³ i powierzchni wewnętrznej 456m²<1000m², wymagane zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru wynosi 10 dm³/s z co najmniej jednego hydrantu DN 80 mm przy ciśnieniu nominalnym 0,2 MPa na zaworze hydrantowym, lub 100 m³ zapasu wody w przeciwpożarowym zbiorniku wodnym. Odległość hydrantu od chronionego obiektu do 75m.

Odległość istniejącego hydrantu naziemnego od chronionego obiektu wynosi 103m. W związku z brakiem wymaganej odległości należy wystąpić do wojewódzkiego komendanta Państwowej Straży Pożarnej o zastosowanie rozwiązań zamiennych, które zapewnią nie pogorszenie warunków ochrony przeciwpożarowej.

Dobrym rozwiązaniem będzie wykonanie projektowanej sieci wodociągowej z hydrantem zewnętrznym zlokalizowanym w prawidłowej odległości (na Planie zagospodarowania wrysowano projektowaną sieć wodociągową wraz z projektowanym hydrantem-wg rysunku udostępnionego przez Gminne Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Spółka zo.o. w Nowym Żmigrodzie

5. dostępność dla osób niepełnosprawnych

Budynek COM dostępny jest w pełni dla potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

PRZESTRZEŃ MANEWROWA

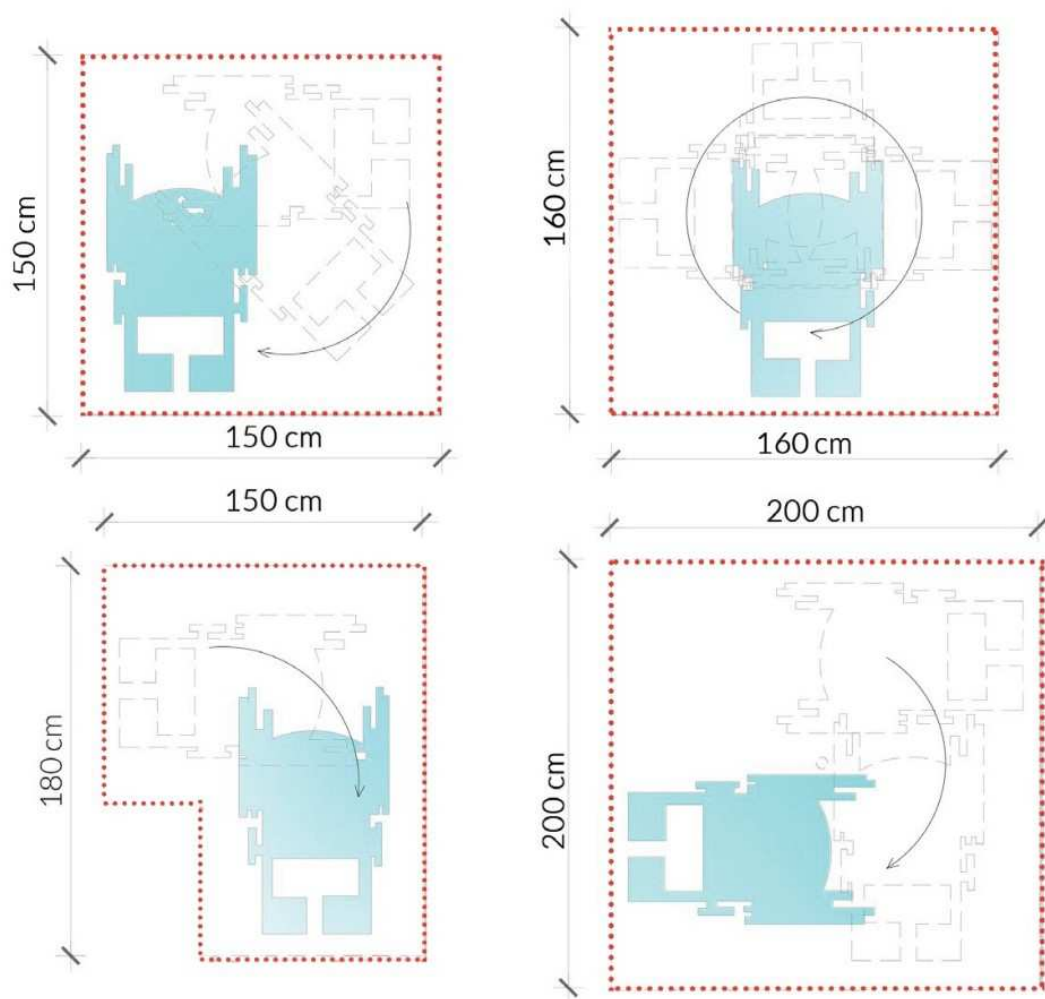
Najmniejsza powierzchnia potrzebna do wykonania: obrotu o 90o

– 150x150 cm,

pełnego obrotu (średnica koła wózka) – 160x160 cm,

skrętu w czasie jazdy o 90o – 150x180 cm,

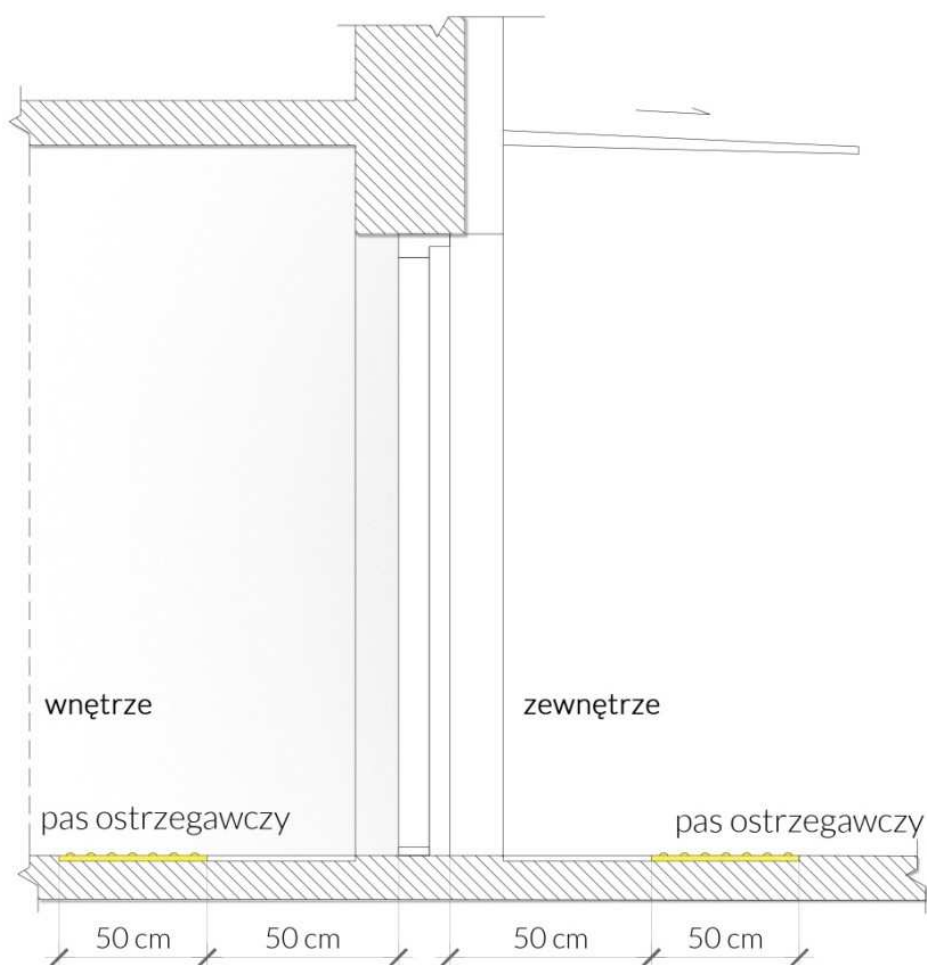
obrotu o 180o lub 360o względem stałego (nieruchomego) punktu osi obrotu – 200x200 cm.

STREFA WEJŚCIA

Wymagania/zalecenia:

wejścia do budynków powinny być zasygnalizowane pasem ostrzegawczym szerokości 50 cm ułożonym w odległości 50 cm przed drzwiami i za drzwiami,

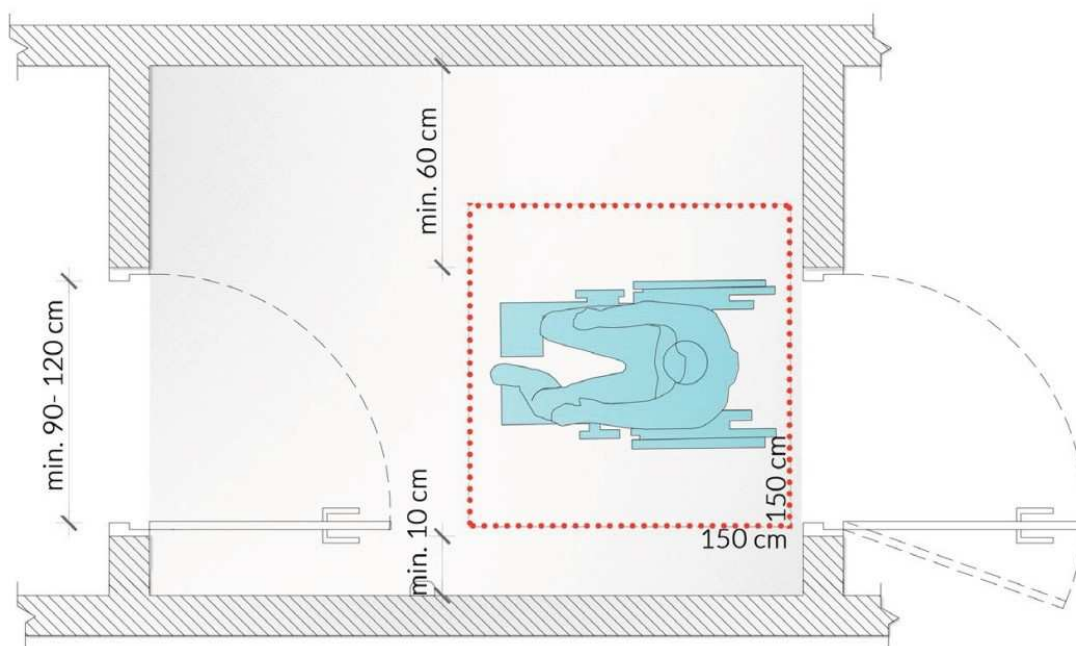
- wokół głównego wejścia należy umożliwić swobodę poruszania się osobom z niepełnosprawnościami, czyli zapewnić przed i po wejściu przestrzeń manewrową o wymiarach co najmniej 150x150 cm,
- zaleca się projektowanie wejść z dużymi wiatrołapami,
- nawierzchnia przed wejściem głównym powinna być utwardzona i posiadać nachylenie podłużne mniejsze niż 6% (zalecane nachylenie mniejsze niż 5%), konieczne jest
- zapewnienie wypłaszczonej powierzchni manewrowej przed wejściem,
- nawierzchnia przed wejściem głównym powinna mieć powierzchnię antypoślizgową, która spełnia swoje cechy również w trudnych warunkach atmosferycznych - w badaniu wg PN-EN 13036-4 lub PN-EN 14231 wartość poślizgu (PTV lub SRV) nawierzchni mokrej nie może być niższa niż 36 jednostek¹²,

WIATROŁAP

Wymagania/zalecenia:

- drzwi wejściowe do budynku i ogólnodostępnych pomieszczeń użytkowych oraz do mieszkań (w tym wiatrołapu) powinny mieć szerokość w świetle ościeżnicy

- min. 90 cm, a w przypadku zastosowania drzwi zewnętrznych dwuskrzydłowych szerokość skrzydła głównego nie może być mniejsza niż 90 cm (zalecane 100 cm),
- próg o maksymalnej wysokości do 2 cm, ze ściętym klinem i wyróżnieniem kontrastu o minimalnym LRV 30,
- nawierzchnia przed wejściem głównym powinna być antypoślizgowa, spełniająca swoje cechy również w trudnych warunkach atmosferycznych - w badaniu wg PN-EN 13036-4 lub PN-EN 14231 wartość poślizgu (PTV lub SRV) nawierzchni mokrej nie może być niższa niż 36 jednostek,
- otwór drzwiowy powinien być tak zlokalizowany w ścianie, by od strony zawiasów pozostało co najmniej 9 - 10 cm wolnej przestrzeni,
- ściana od strony otwierania drzwi powinna być oddalona o 60 cm, aby zapewnić możliwość podjazdu wózkiem od strony otwarcia drzwi,
- zalecana przestrzeń manewrowa w wiatrołapie: minimum 150x150 cm, poza polem otwierania skrzydła drzwi.

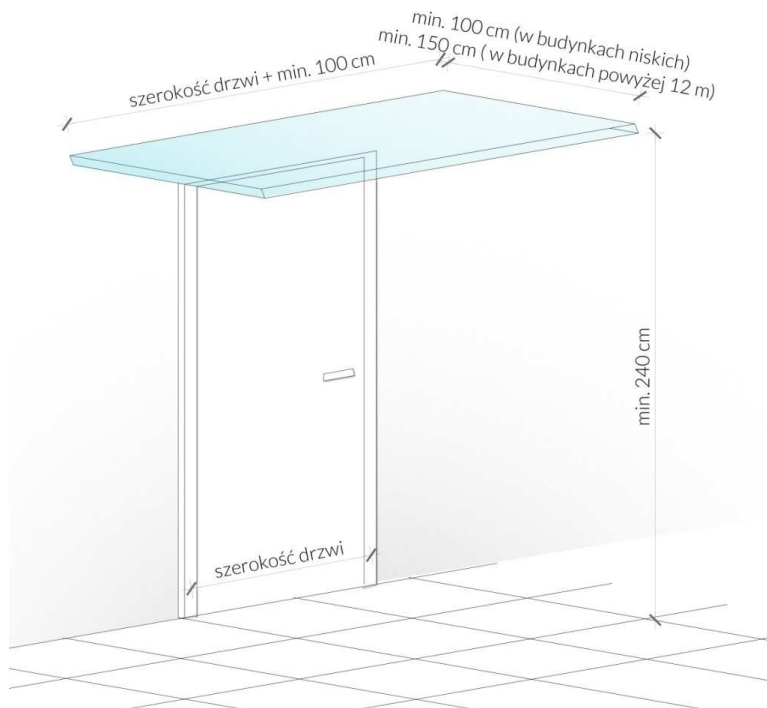

WEJŚCIA DO BUDYNKU :

o wysokości powyżej dwóch kondygnacji nadziemnych, mającego pomieszczenia przeznaczone na pobyt ludzi, należy ochraniać daszkiem lub podcieniem ochronnym o szerokości, o co najmniej 100 cm większej od szerokości drzwi oraz o wysięgu lub głębokości nie mniejszej niż 100 cm dla

budynków niskich, (czyli mających do 12 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalnych o wysokości do 4 kondygnacji nadziemnych włącznie) i 150 cm w budynkach wyższych¹⁶,

- daszki oraz stałe i ruchome osłony przeciwsłoneczne mogą być umieszczane na wysokości co najmniej 240 cm nad poziomem chodnika, z pozostawieniem nieosłoniętego pasma ruchu od strony jezdni o szerokości co najmniej 100 cm¹⁷,

DETALE DRZWI WEJŚCIOWYCH:

- lekkie i łatwe w obsłudze,
- płyta cokołu na dole drzwi o wysokości 40 cm²⁴,
- klamka, zamek oraz dzwonek powinny być łatwe w identyfikacji oraz umieszczone na wysokości 80 - 120 cm nad poziomem podłogi²⁵,
- stosowanie klamek w formie dźwigni – klamki gałkowe nie są zalecane, przezroczysty panel drzwiowy umieszczony na wysokości min. 40 - 160 cm,
- wizjer na wysokości 90 cm i 150 cm nad poziomem podłogi.

drzwi wewnętrzne:

- powinny mieć ościeżnice oznaczone kontrastowym kolorem w stosunku do powierzchni ściany,
- klamki powinny wyróżniać się na tle drzwi,
- informacja w alfabecie Braille'a powinna być umieszczona na wysokości ok. 120 cm

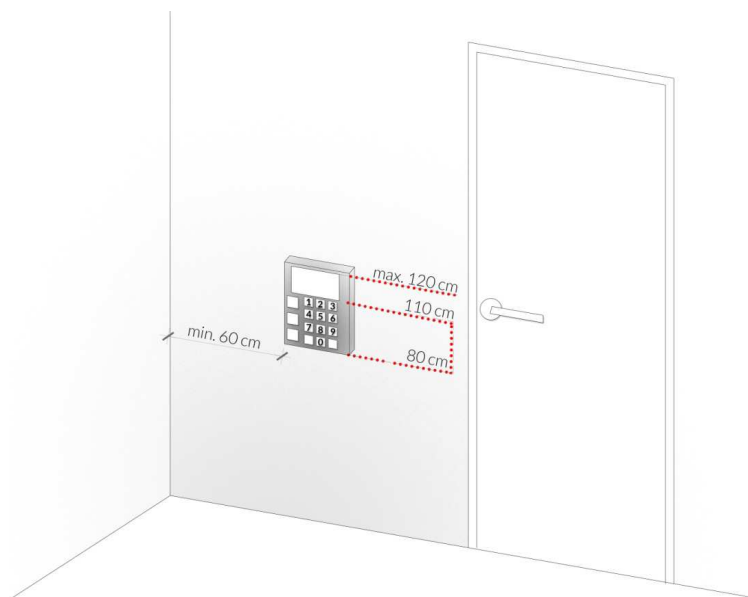
Diagram illustrating the dimensions and components of a door assembly:

- Top panel: min. 160 cm
- Translucent panel: min. 160 cm
- Door panel: min. 160 cm
- Door handle: max. 120 cm
- Door handle height: 120 cm
- Door handle width: 80 cm
- Door handle height (from bottom): 90 cm
- Door handle height (from top): 150 cm
- Door handle height (from bottom): 40 cm
- Door handle height (from top): 40 cm

Domofon (w przypadku jego zastosowania) powinien spełniać następujące wymagania:

- Strona nr:17

- w przypadku istniejącego systemu sensorycznego oraz braku możliwości wymiany go na klawiszowy, zaleca się stosowanie nakładek zaznaczających granice poszczególnych przycisków; nakładki nie powinny utrudniać wciśnięcia przycisku, jak również nie powinny powodować niepożądanego wciśnięcia,
- kamerka domofonu powinna uchwycić twarz osoby, aby ułatwić jej rozpoznanie przez mieszkańca,
- zaleca się umieszczanie informacji w alfabecie Braile'a na przyciskach, a gdy nie ma takiej możliwości przy przyciskach,
- instrukcja obsługi musi być łatwa do odnalezienia i odczytania – powinna być umieszczana nie wyżej niż 120 cm nad poziomem podłogi.

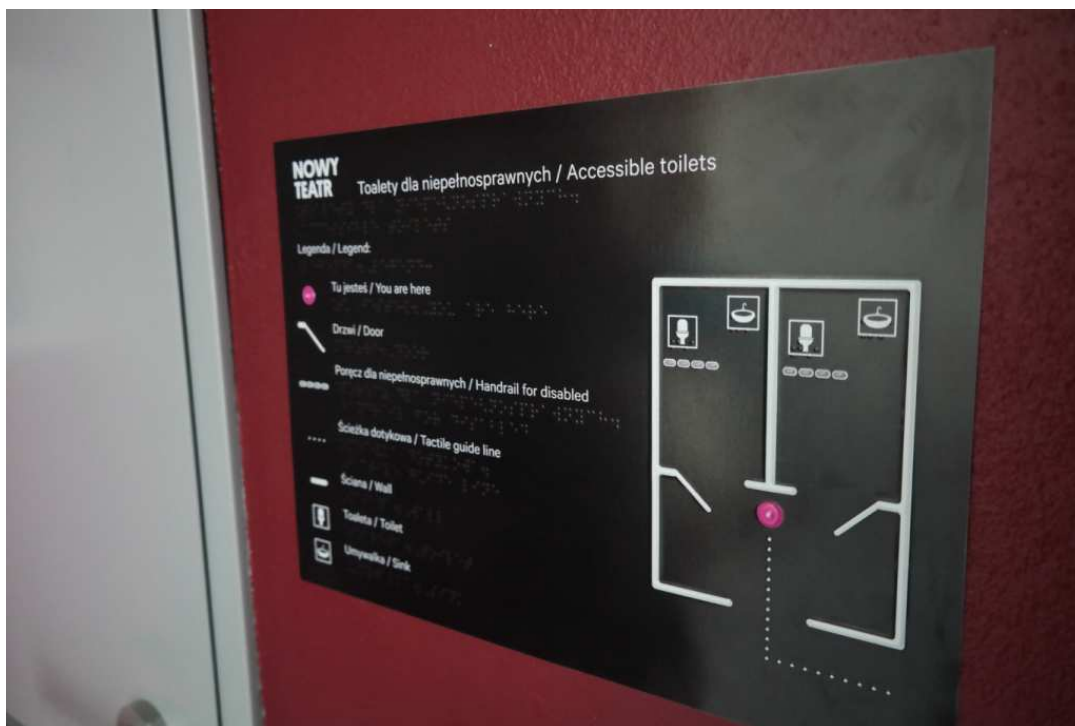
SYSTEM ODNAJDYWANIA DROGI

W przypadku aranżacji i zagospodarowania przestrzeni, po której mogą poruszać się osoby z niepełnosprawnościami, w szczególności osoby z niepełnosprawnością wzrokową, konieczne jest wprowadzenie elementów ułatwiających samodzielną orientację (ang. wayfinding), poruszanie się oraz znalezienie drogi do celu, do których można zaliczyć m.in.:

- umieszczenie oznakowania kierunkowego we wszystkich punktach węzłowych (np. skrzyżowania dróg komunikacyjnych budynku) oraz oznakowania miejsc w logicznych punktach, – czyli w miejscach, gdzie następuje moment wyboru dalszej drogi, zmiana kierunku poruszania się, zróżnicowanie kolorystyczne posadzek,
- wprowadzenie pochwyty wzdłuż ciągów komunikacyjnych najlepiej na dwóch wysokościach: od 85 cm do 100 cm (pierwszy pochwyty) i od 60 cm do 75cm (drugi pochwyty), w kolorystyce odmiennej od ścian i podłóg z uwagi na osoby słabowidzące; zasada ta dotyczy także stosowania kontrastowej kolorystyki ścian w stosunku do podłóg,

- projektowanie systemu identyfikacji wizualnej (oznaczenia, piktogramy), uwzględniającego możliwe ograniczenia użytkowników,
- napisy informacyjne umieszczane na drzwiach lub obok drzwi do pomieszczeń oraz w wydzielonych strefach z zastosowaniem dużych i kontrastowych znaków, stosowanie informacji dotykowej, np. oznaczenia w alfabecie Braille'a przy wejściach do pomieszczeń, na poręczach schodów,
- oznaczenia, symbole i piktogramy należy stosować konsekwentnie na całej długości trasy,
- banery informacyjne zlokalizowane w charakterystycznych miejscach budynku, np. przy wejściu lub w węzłach komunikacyjnych,
- ogólny plan budynku – w recepcji lub w miejscu występowania węzła komunikacyjnego, z zaznaczeniem punktu „tu jesteś”, oraz dodatkowo plan budynku z informacjami w alfabecie Braille'a,

Przykład zastosowania oznaczenia w języku Braille'a :

- tablice informacyjne, obrazujące sposób poruszania się po budynku (pokazujące kierunek ruchu), informacje o funkcji danego pomieszczenia,
- zegar, kalendarz – elementy bardzo ważne, szczególnie dla osób z chorobami otępiennymi, demencją, które łatwo tracą orientację. Proponowane punkty umieszczenia tych elementów to recepcje lub halle główne.
- Nie zaleca się projektowania pustych, monochromatycznych przestrzeni o znacznych

rozmiarach, gdyż powoduje to brak orientacji u osób niedowidzących i niewidzących.

PLANY TYFLOGRAFICZNE

Plany powinny być umieszczane wewnątrz obiektu zaraz po wejściu do niego i powinny odzwierciedlać przestrzeń danej kondygnacji (lub wybrany jej fragment) oraz najistotniejsze jej elementy. Do planów tyflograficznych powinny prowadzić ścieżki dotykowe.

Plany tyflograficzne (dotykowe) można udostępniać w postaci instalacji w budynkach (umieszczenie i szczegóły takiego planu każdorazowo należy konsultować ze specjalistami), ale mogą to też być schematy drukowane alfabetem Braille'a, udostępniane w Punkcie Informacji. Zaletą tych ostatnich jest to, że osoba niewidoma korzystająca z danego obiektu, może zabrać taki plan do domu i zapoznać się z nim w dogodnych dla siebie warunkach.

Plan obiektu powinien zawierać:

- kolorystyczny schemat funkcjonalno-przestrzenny (oznakowanie głównych przestrzeni obsługi użytkowników);
- przebieg tras dotykowych;
- opisy w alfabecie Braille'a i oznaczenia wypukłe ścieżek dotykowych;
- legendę opisującą wszystkie wykorzystane symbole oraz oznaczenia kolorystyczne;

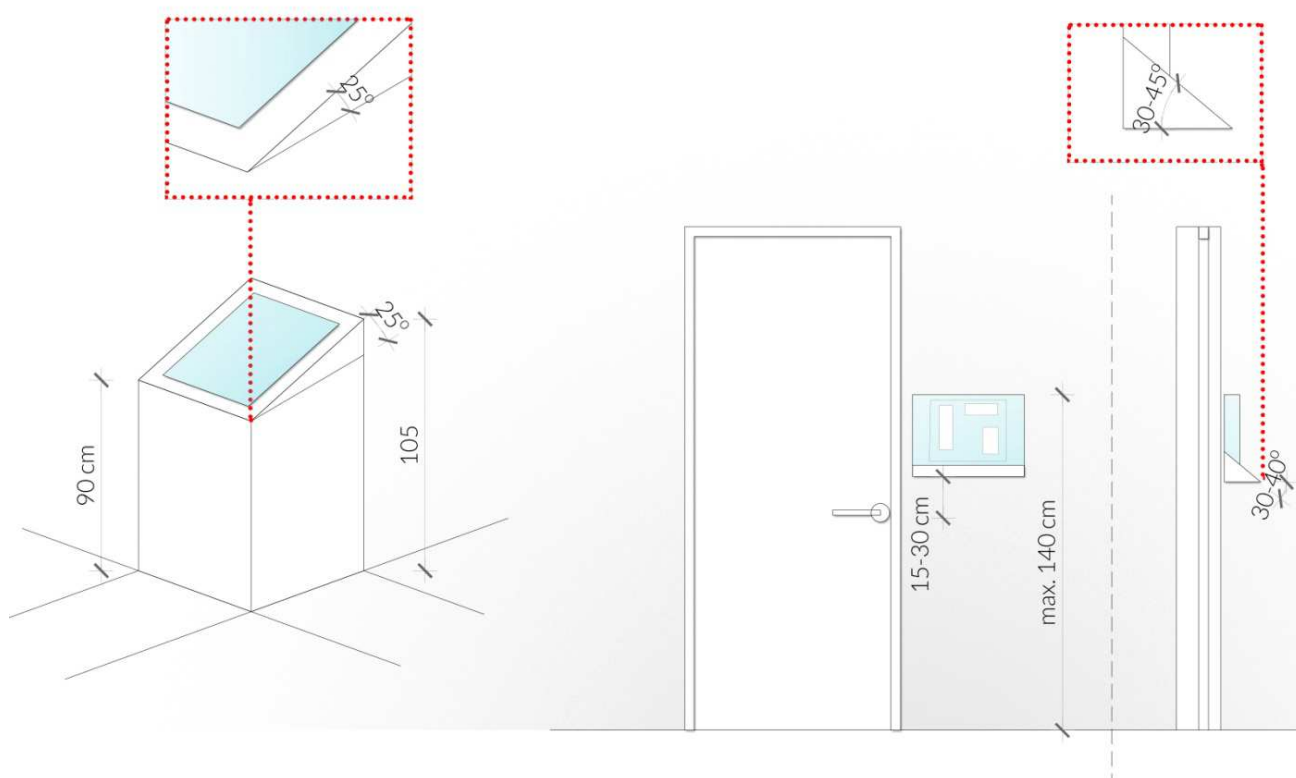
- oznaczenie miejsca lokalizacji osoby czytającej tzw. „jesteś tutaj” należy zaznaczyć w sposób bardzo czytelny zarówno dla osób z dysfunkcją wzroku, jak i osób widzących np. czerwone wypukłe pole.
- Zastosowana kolorystyka na planach musi czytelnie przedstawiać przestrzenie zamknięte obiektów oraz rozróżniać przestrzenie otwarte.

- Nie należy oznaczać przestrzeni nie mających znaczenia dla ruchu osób jak np. powierzchnie techniczne niedostępne dla osób postronnych korzystających z obiektu.
- Pokazane powinny być tylko przestrzenie ogólnodostępne oraz drogi komunikacji pionowej i poziomej.

Jako warstwę z oznaczeniem dotykowym można zastosować materiał przezroczysty z tłoczeniem ścieżek i napisów dla niewidomych, a pod spodem jest nadruk w kolorze.

- Informacje dotykowe stojące powinny być przytwierdzone do posadzki w sposób trwały i uniemożliwiający przemieszczenie lub poruszanie elementu. Dolna krawędź powinna znajdować się na wysokości 90 cm, górna na wysokości 105 cm, i być nachylona pod kątem 25 stopni.

- Informacje szczegółowe w formie dotykowej (np. układ toalety wraz z wyposażeniem) powinny znaleźć się przy wejściu do danego pomieszczenia po stronie otwierania drzwi na wysokości 15 - 30 cm powyżej uchwyty otwierającego (górna krawędź tabliczki) i nie wyżej niż 140 cm od podłoża. Zaleca się opis w alfabecie Braille'a montować na płócie odchylonej od pionu o 30 do 45 stopni.

PETLE INDUKCYJNE

Zgodnie z wytycznymi Europejskiej Federacji Osób Słabosłyszących (European Federation of Hard of Hearing People): „pętle indukcyjne to najbardziej przyjazne, efektywne i uniwersalne

systemy, umożliwiające osobie z aparatem słuchowym lub implantem ślimakowym, prawidłowe słyszenie w przestrzeni publicznej”.

Pętle indukcyjne nadają sygnał poprzez zmodulowane pole magnetyczne, które jest odbierane przez cewkę indukcyjną aparatu słuchowego. Takie rozwiązanie eliminuje wszelkie zakłócenia akustyczne – osoba słabosłyszaca słyszy tylko sygnał pożądaný.

Wszystkie budynki użyteczności publicznej oraz budynki zamieszkania zbiorowego powinny być wyposażone w pętle indukcyjne przekazujące sygnał bezpośrednio do aparatu słuchowego lub implantu ślimakowego.

- System pętli indukcyjnej składa się ze źródła dźwięku (np. mikrofon lub wyjście liniowe systemu rozgłoszeniowego), wzmacniacza pętli indukcyjnej, przewodu będącego anteną nadawczą oraz oznakowania.
- Obszar objęty działaniem pętli indukcyjnej nie powinien być mniejszy niż 25 m², optymalnie 50 - 100 m². Kalibracja i instalacja systemu powinna być zgodna z normą PN EN 60118-4:2015-6 „Elektroakustyka – Aparaty słuchowe – Część 4: Układy pętli indukcyjnych wykorzystywane do współpracy z aparatami słuchowymi – Natężenie pola magnetycznego”.

- Obszary z pętlą indukcyjną należy oznakować piktogramem zgodnym z ETSI EN 301 462 (2000-03). Oznakowanie należy umieścić w zależności od możliwości na posadzce (z wyznaczeniem granic działania systemu) lub stosując oznakowanie pionowe. Przy oznakowaniu pionowym zaleca się dodatkowo umieszczenie komunikatu w formie tekstowej np. „System pętli indukcyjnej – przełącz aparat słuchowy na cewkę indukcyjną ‘T’”³¹.
- Zaleca się stosowanie pętli indukcyjnych w miejscach takich jak np. punkty obsługi klienta, kasy, sale konferencyjne oraz inne miejsca wynikające z potrzeb i specyfiki funkcjonalnej obiektu i osób korzystających z obiektu.

SYMBOLE GRAFICZNE, PIKTOGRAMY, INFORMACJE TEKSTOWE

Piktogramy należy zaprojektować i wykonać zgodnie z normą PN-ISO 3864-1:2006 „Symbole graficzne – Barwy bezpieczeństwa i znaki bezpieczeństwa – Część 1: Zasady projektowania znaków bezpieczeństwa stosowanych w miejscach pracy i w obszarach użyteczności publicznej”.

Przeważnie nie jest możliwe zapewnienie takiej samej czytelności piktogramów dla osób widzących i słabowidzących. Osoby z dysfunkcją wzroku będą odczytywały znaki z dużo mniejszej odległości niż osoby, które dobrze widzą – a im większe znaki, tym ich czytelność będzie większa. Dlatego należy umożliwić osobom z niepełnosprawnością wzroku dostęp do informacji w co najmniej jednej z dodatkowych modalności tzn.

- w formie dotykowej (piktogramy dotykowe, opis pismem Braille’a) lub
- w formie dźwiękowej. Z uwagi na ilość przekazywanych informacji

preferowany jest dostęp do informacji dźwiękowej poprzez uruchomienie informacji przyciskiem lub z możliwością odsłuchania na indywidualnym urządzeniu mobilnym.

- Oznaczenia, symbole i piktogramy należy stosować konsekwentnie na całej długości trasy.

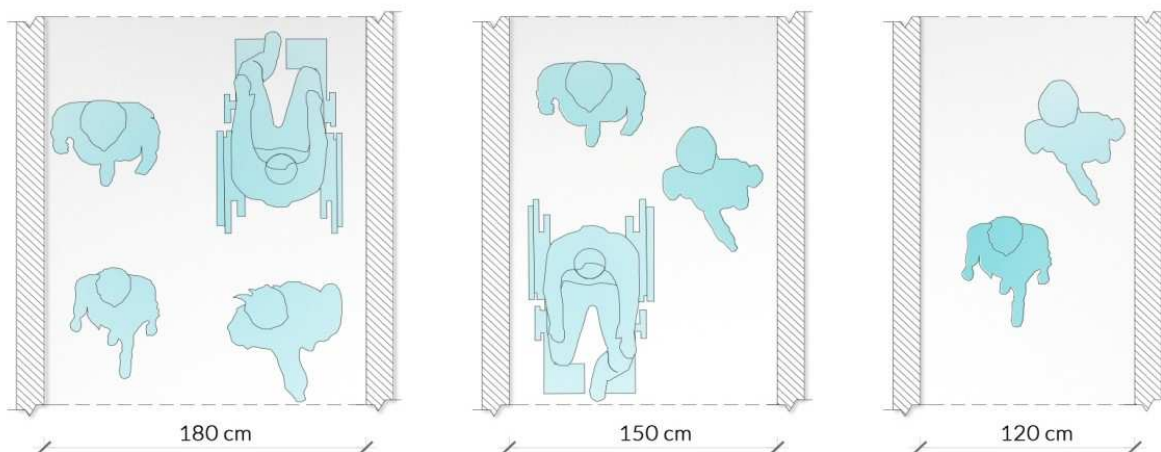
W jednym punkcie dozwolone jest użycie maksymalnie pięciu piktogramów, razem ze strzałką kierunkową, wskazujących jeden kierunek i umieszczonych obok siebie.

KOMUNIKACJA POZIOMA W BUDYNKU, CIĄGI KOMUNIKACYJNE – KORYTARZE

Zaleca się, aby szerokość ciągów komunikacyjnych (korytarzy) była uzależniona od natężenia ruchu osób i wynosiła odpowiednio:

- 180 cm – w przypadku stałego ruchu dwukierunkowego,
- 150 cm – w przypadku częstego ruchu dwukierunkowego,
- 120 cm – w przypadku rzadkiego ruchu dwukierunkowego, oraz z zastrzeżeniem, iż taka

szerokość korytarza jest dopuszczalna tylko w przypadku kiedy stanowi drogę ewakuacyjną przeznaczoną do ewakuacji nie więcej niż 20 osób.

- Szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych należy obliczać proporcjonalnie do liczby osób mogących przebywać jednocześnie na danej kondygnacji budynku, przyjmując, co najmniej 60 cm na 100 osób, lecz nie mniej niż 140 cm. Szerokość ciągów komunikacyjnych należy mierzyć po odjęciu przestrzeni zajmowanej przez meblowanie znajdujące się na danym ciągu komunikacyjnym oraz w pobliżu miejsc siedzących, również po odjęciu przestrzeni zajmowanej przez nogi osób siedzących⁴⁷.

- W przypadku korytarzy o szerokości mniejszej niż 180 cm, maksymalnie co 25 metrów należy projektować miejsca umożliwiające minięcie się dwóch wózków. Szerokość takiej przestrzeni powinna wynosić min. 180 cm, a jej długość min. 200 cm. Poszerzanie przestrzeni nie jest konieczne, jeżeli długość korytarza nie przekracza 50 m.

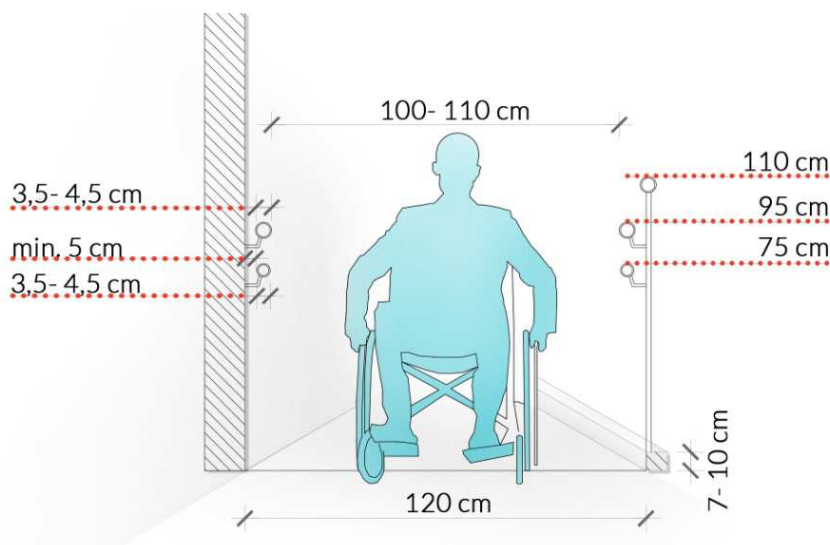
Nawierzchnie ciągów komunikacyjnych (korytarzy) powinny zapewnić możliwość swobodnego poruszania się, tzn. powinny być równe i mieć powierzchnię antypoślizgową, która zachowuje swoje parametry również w trudnych warunkach atmosferycznych - w badaniu wg PN-EN 13036-4 lub PN-EN 14231 wartość poślizgu (PTV lub SRV) nawierzchni mokrej nie może być niższa niż 36 jednostek

PORECZE

Wymagania/zalecenia:

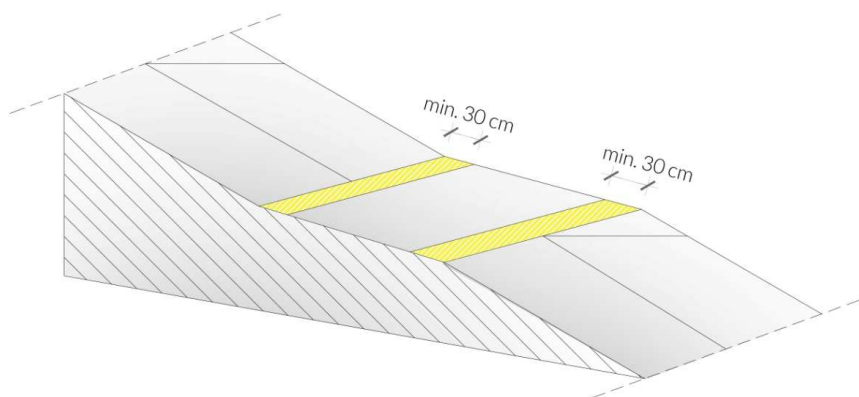
- po obu stronach pochylni należy zainstalować poręcze na wysokości 75 i 90 cm,
- odstęp między poręczami musi mieścić się w granicach od 100 cm do 110 cm,
- poręcze przy pochylniach należy przedłużyć o 30 cm na ich początku, końcu oraz zakończyć w sposób zapewniający bezpieczne użytkowanie,
- poręcze przy pochylniach powinny być równoległe do nawierzchni,
- część chwytana poręczy powinna mieć średnicę 3,5 - 4,5 cm,
- część chwytana poręczy powinna być oddalona od ściany o co najmniej 5 cm

OZNACZENIA

Wymagania/zalecenia:

- zaleca się stosowanie na końcach poręczy oznaczenie dotykowe w alfabecie Braille'a i/lub pismo wypukłe,
- powierzchnie spoczników pochylni powinny mieć wykończenie wyróżniające je odcieniem, barwą bądź fakturą, co najmniej w pasie 30 cm od krawędzi rozpoczynającej i kończącej bieg pochylni.

POMIESZCZENIA I URZĄDZENIA HIGIENICZNO-SANITARNE

MISKA USTĘPOWA

Wymagania/zalecenia:

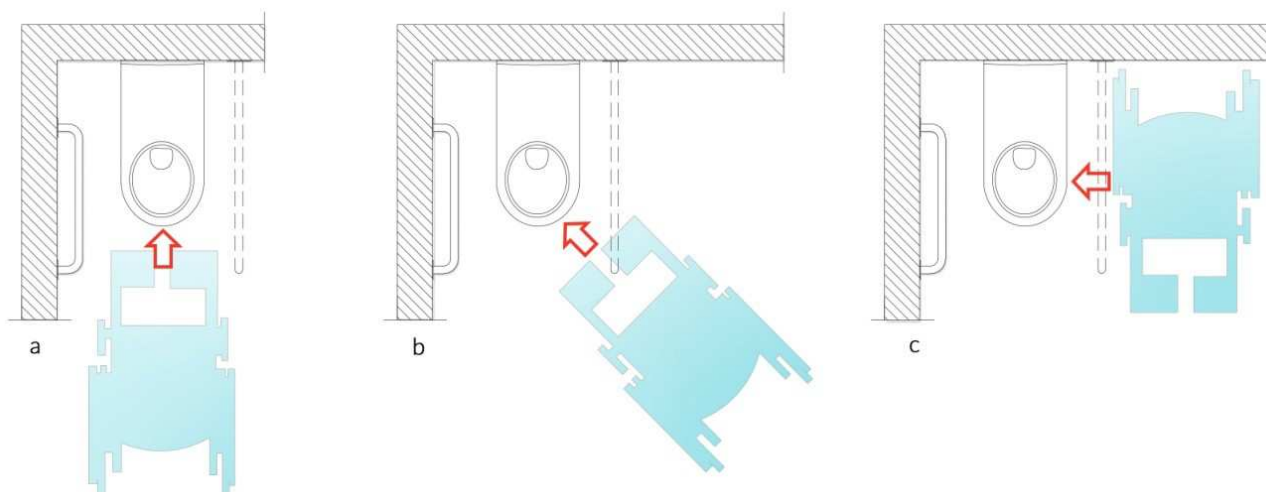
przestrzeń wokół miski powinna uwzględniać różne sposoby (zależne od przyzwyczajenia lub schorzenia) przesiadania się z wózka na miskę ustępową. Rodzaje transferu z wózka inwalidzkiego na muszlę ustępową:

a) transfer przedni lub transfer przedni z obrotem – wymaga dużej siły ramion.

Może być niewykonalny dla dużej części użytkowników¹¹⁷,

b) transfer diagonalny,

c) transfer boczny,

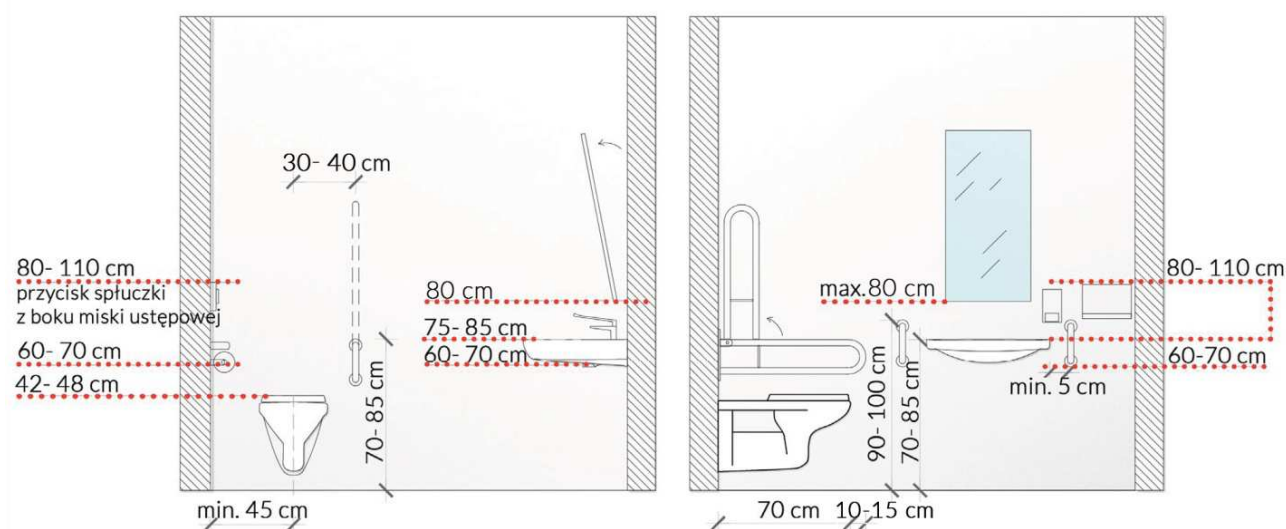
- obok muszli ustępowej, należy zapewnić przestrzeń wolną od przeszkód o szerokości min. 90 cm (zalecana z obydwu stron),
- górna krawędź deski powinna się znajdować na wysokości 42-48 cm,
- oś muszli nie bliżej niż 45 cm od ściany¹¹⁸,
- deska klozetowa powinna być jednolita, bez wycięć, stabilna,

▪ **poręczce:**

- montowane w odległości 30 - 40 cm od osi muszli (do osi poręczy) oraz na wysokości 70 - 85 cm (górna krawędź poręczy), oraz wystające 10 - 15 cm przed muszlę, (patrz rys.)
- długości 75 - 90 cm (podnoszone z obu stron muszli), (patrz rys. 47)
- w przypadku możliwości tylko jednostronnego przesiadania się, dopuszcza się montowanie jednego opuszczanego pochwyty i jednego mocowanego na stałe – po przeciwnej stronie względem miejsca odstawczego, na wysokości 70 - 85 cm od posadzki, długości min. 80 cm, mocowane 20 - 30 cm¹²⁰ od ściany za miską ustępową,

▪ **spluczka:**

- uruchamianie spluczki może się odbywać automatycznie lub ręcznie, nie może być to spluczka obsługiwana za pomocą nogi,
- przycisk spluczki powinien się znajdować z boku miski ustępowej na wysokości nieprzekraczającej 80 - 110 cm (górna krawędź przycisku),
- podajnik papieru toaletowego powinien się znajdować na wysokości 60 - 70 cm od posadzki, w okolicy przedniej krawędzi miski ustępowej.

UMYWALKA

Wymagania/zalecenia:

wysokość umywalki:

- górna krawędź na wysokości 75 - 85 cm od posadzki,
- dolna krawędź nie niżej niż 60 - 70 cm od posadzki,
- przestrzeń manewrowa przed umywalką o wymiarach 90x150cm, z czego nie więcej niż 40 cm tej przestrzeni może znajdować się pod umywalką,

- baterie: powinny być uruchamiane dźwignią (najlepiej z przedłużonym uchwytem), przyciskiem lub automatycznie,
- nie należy stosować baterii obsługiwanych przy pomocy kurków,
- lustro powinno być zamontowane w taki sposób, aby jego dolna krawędź znajdowała się
- nie wyżej niż 80 cm od poziomu posadzki lub bezpośrednio nad umywalką,
- dozownik mydła, suszarka/ręczniki powinny być zlokalizowane jak najbliżej umywalki na wysokości 80 - 110 cm od poziomu posadzki,
- poręcze montowane po obu stronach umywalki na wysokości 90 - 100 cm, w odległości nie mniejszej niż 5 cm pomiędzy krawędzią poręczy a umywalką.

PRYSZNIC

Wymagania/zalecenia:

natrysk powinien być dostępny dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim, w związku z tym należy wyprofilować w podłodze odpowiednie spadki w posadzce, w celu odprowadzenia wody do kratki ściekowej.

kabina natryskowa niezamknięta, przy odpowiednim wyposażeniu i zastosowaniu siedziska (wskazane wyposażenie w stabilne krzesółko prysznicowe z oparciem) oraz zapewnieniu odpowiedniej przestrzeni manewrowej może być użytkowana przez osobę poruszającą się na wózku inwalidzkim i powinna mieć wymiary:

- minimalna szerokość 90 cm,
- minimalna powierzchnia kabiny 0,9 m²
- minimalna powierzchnia manewrowa przed kabiną 90x120 cm,
- wymiary kabiny natryskowej zamkniętej z urządzeniami przystosowanymi do korzystania przez osoby poruszające się na wózkach inwalidzkich powinny wynosić, minimalna szerokość 150 cm, minimalna powierzchnia kabiny 2,5 m²

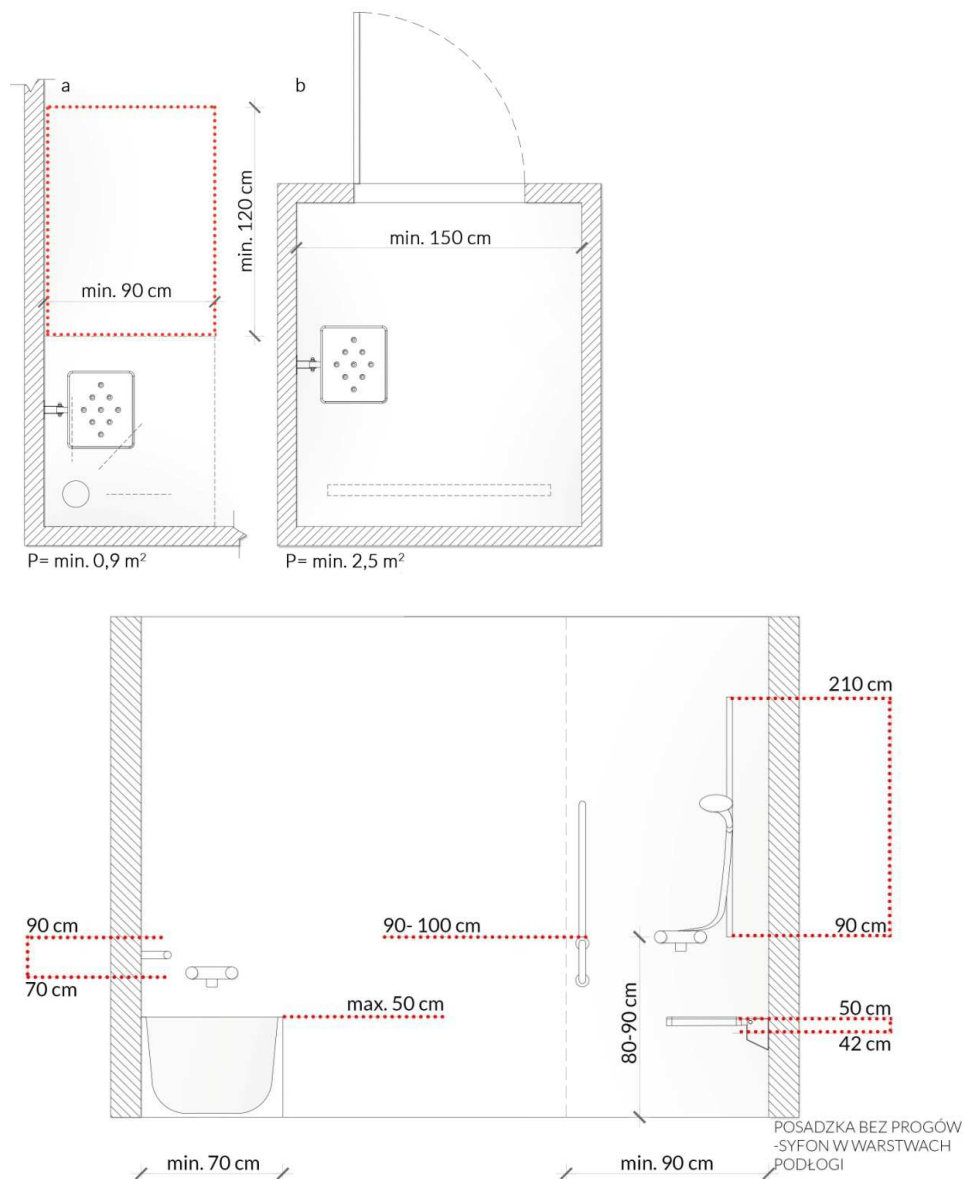
▪ **bezprogowa powierzchnia niecki może również służyć jako większa (o wymiarach 150x150 cm) część podstawowej powierzchni manewrowej.**

▪ prysznic należy wyposażyć w stabilne krzesółko prysznicowe z oparciem, ewentualnie siedzisko, mocowane do ściany, na wysokości 42 - 50 cm od podłogi,

- poręcze powinny być montowane na wysokości 90 - 100 cm nad poziomem podłogi
- słuchawka prysznicowa powinna być :**

- wyposażona w giętki wąż o długości, co najmniej 150 cm połączony ze słuchawką prysznicową oraz pionowym panelem prysznicowym,
- znajdować się na wysokości 90 - 210 cm nad poziomem podłogi,

- powinna mieć regulowaną wysokość,
- baterie z termostatem powinny znajdować się na wysokości 80 - 90 cm nad poziomem podłogi.

TOALETY

W odniesieniu do toalet powinny zostać spełnione wymagania z punktów Miska ustępowa oraz Umywalka.

Jeżeli na terenie obiektu użyteczności publicznej, znajdują się toalety, przynajmniej jedna kabina dostępna dla obu płci musi być przystosowana do potrzeb osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Wymagania/zalecenia: przestrzeń manewrowa:

- obszar manewrowy o minimalnych wymiarach 150x150 cm,
- wszystkie odpływy wody z poziomej posadzki oraz kratki podłogowe powinny znajdować

się poza przestrzenią manewrową wózka,

urządzenia alarmowe:

- **toalety powinny być wyposażone w przycisk lub linkę wzywania pomocy**, znajdującą się na maksymalnej wysokości 40 cm od poziomu posadzki - linka/przycisk powinny aktywować alarm w pomieszczeniu obsługi,

powierzchnie ścian i podłóg:

- zabrania się stosowania powierzchni połyskliwych, powodujących zjawisko ośnienia,
- ściany i podłogi powinny być ze sobą skonstrastowane; w przypadku braku takiej możliwości, wymagane jest stosowanie listew przypodłogowych lub cokołów w kontrastowym kolorze,

- wszystkie powierzchnie ścian oraz wszystkie powierzchnie podłóg powinny mieć jednolitą barwę, bez wzorów lub o wzorach o kontraście kolorystycznym mniejszym od LRV=20,

- podłogi i posadzki w toaletach powinny być wykonywane z materiałów antypoślizgowych, które, nawet zamoczone, nie spowodują niebezpieczeństwa dla użytkowników - w badaniu wg PN-EN 13036-4 lub PN-EN 14231 wartość poślizgu (PTV lub SRV) nawierzchni mokrej nie może być niższa niż 36 jednostek,

drzwi:

- wejście do toalety powinno być oznaczone za pomocą piktogramów na ścianach oraz informacją w alfabecie Braille'a,

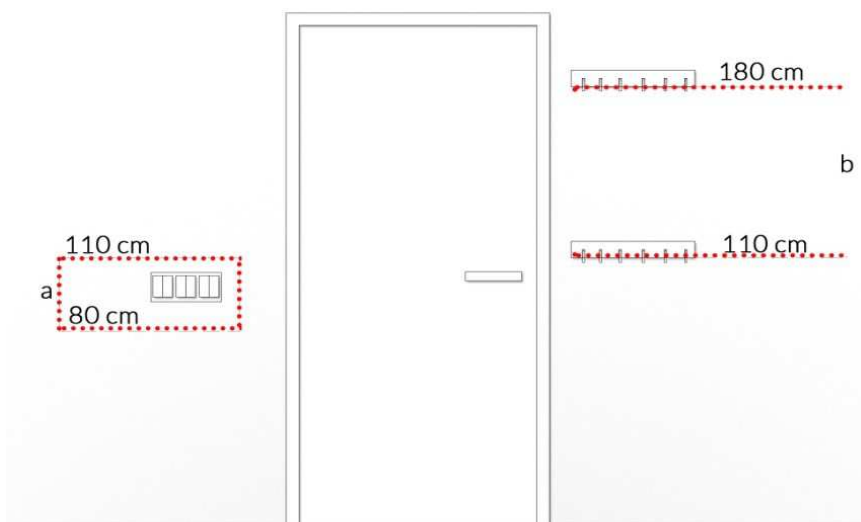
- w ustępach ogólnodostępnych, do kabin przystosowanych dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami należy stosować drzwi otwierane na zewnątrz, o szerokości co najmniej 90 cm,

- wszystkie drzwi prowadzące do toalet powinny być kontrastowo oznaczone poprzez wykonanie całej powierzchni w kolorze kontrastującym z kolorem ściany (LRV > 30), lub oznaczenie ościeżnic w kolorze skonstrastowanym z kolorem ściany (LRV > 30),

- zaleca się montowanie drzwi bez siłowników. Ciężkie drzwi uniemożliwiają samodzielne otwarcie ich przez osobę poruszającą się na wózku inwalidzkim,

- zaleca się, aby drzwi toalety umożliwiały ich awaryjne otwarcie kluczem przez obsługę, włączniki światła powinny się znajdować na wysokości 80 - 110 cm od poziomu posadzki,

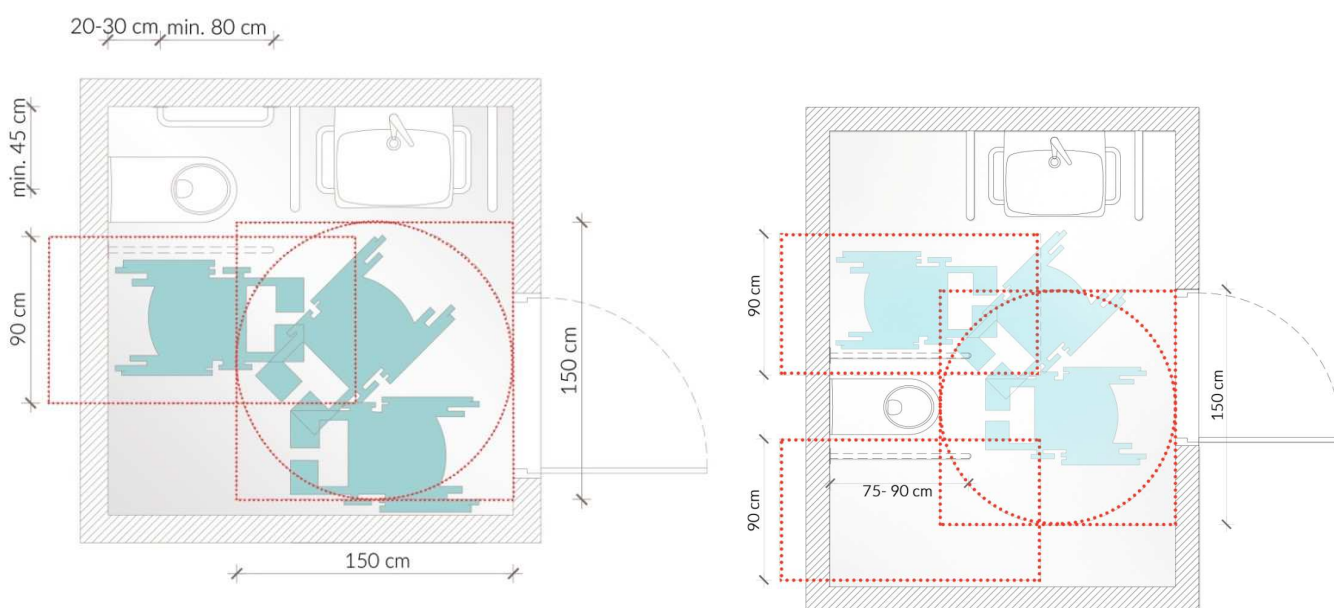
- zaleca się wyposażenie toalety w wieszaki na ubrania/bagaż - przynajmniej jeden na wysokości ok. 180 cm i przynajmniej jeden na wysokości ok. 110 cm.

Wysokość umiejscowienia:

a) włączników

b) wieszaków na ubrania

KUCHNIA

Zalecenia dla poszczególnych elementów kuchni:

zlew:

- zalecany o płytkich komorach - nieobudowany,
- pusta przestrzeń na podjazd wózka o szerokości min. 80 cm, głębokości min. 60 cm

i wysokości 70 cm,

kuchenka:

- piekarnik powinien być umieszczany na wysokości nie niżej niż 60 - 80 cm od podłogi,

- zaleca się stosowanie kuchenki elektrycznej,

blat roboczy:

- optymalna wysokość blatu wynosi 70 - 80 cm,
- pusta przestrzeń na podjazd wózka o szerokości min. 80 cm i głębokości min. 60 cm,
- umieszczony pomiędzy zlewem a kuchenką,

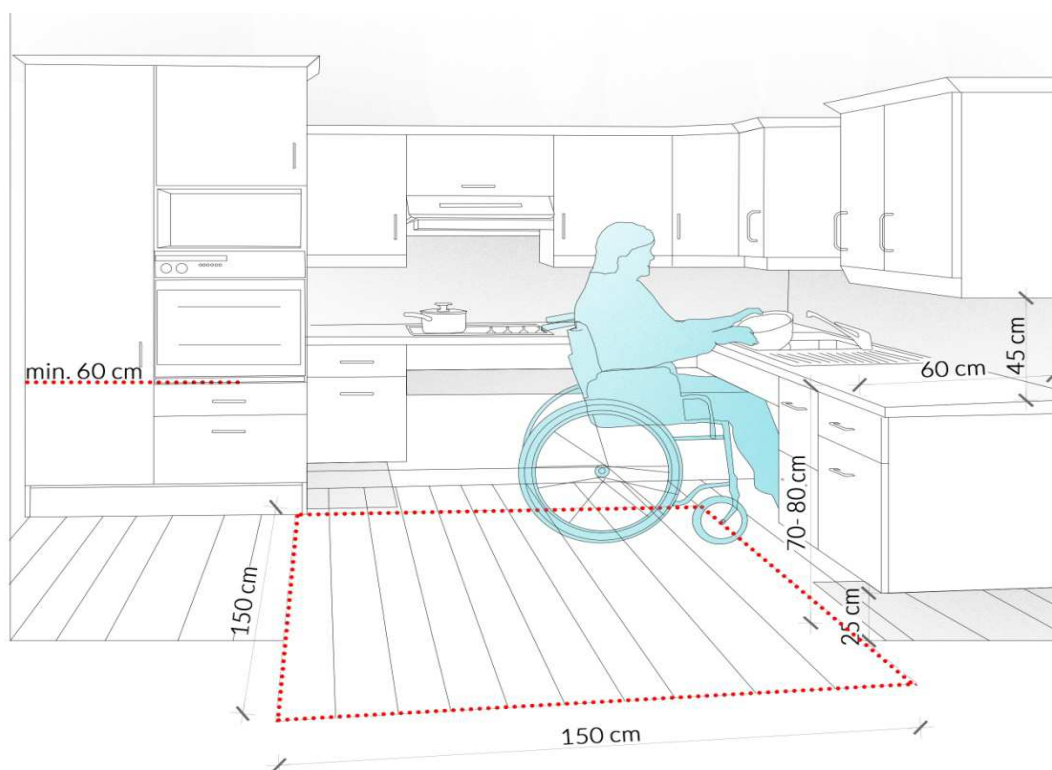
stół jadalny:

- optymalna wysokość blatu wynosi 70 - 80 cm,
- pusta przestrzeń na podjazd wózka o szerokości min. 80 cm i głębokości min. 60 cm,

szafki:

- płytkie szafki montowane nad blatem roboczym na wysokości 45 cm,
- dolna krawędź szafek na wysokości 25 cm od podłogi, aby umożliwić dojechanie wózka,
- szuflady w szafkach powinny posiadać blokadę przeciwko możliwości całkowitego wyciągnięcia szuflady,

- zalecane uchwyty w kształcie litery „D”.

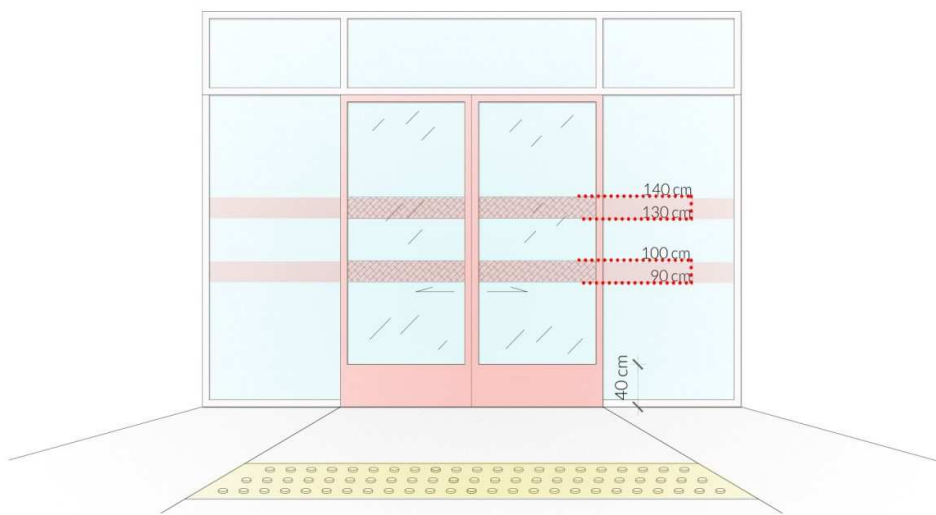
DRZWI I PRZEGRODY SZKLANE

Wymagania/zalecenia:

- należy unikać stosowania szkła posrebrzonego lub bardzo refleksyjnego,
- szklane przegrody i drzwi należy oznaczyć dwoma pasami umieszczonymi na wysokości od 130 cm do 140 cm (pierwszy pas) i od 90 cm do 100 cm (drugi pas)

o kontraście LRV=60,

- zaleca się umieszczenie dodatkowego pasa kontrastowego na wysokości 10 - 30 cm (przydatnego dla osób patrzących pod nogi),
 - zaleca się, aby dolna krawędź przeszklonych drzwi wejściowych była zabezpieczona w sposób chroniący przed uderzeniem kołami wózka do wysokości 40 cm (np. poprzez zastosowanie listwy do tej wysokości lub innego elementu chroniącego szkło),
- ościeżnice drzwi oraz ich powierzchnie należy skonstrastować z kolorem ściany, w której się znajdują

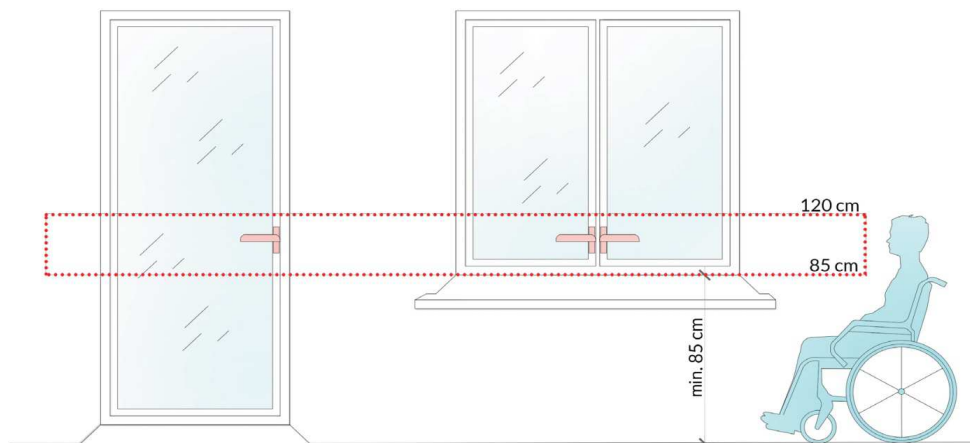

OKNA

Wymagania/zalecenia:

- skrzydła okien, świetliki oraz nawietrzaki okienne, wykorzystywane do przewietrzania pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi, powinny być zaopatrzone w urządzenia pozwalające na łatwe ich otwieranie i regulowanie wielkości otwarcia z poziomu podłogi lub pomostu, także przez osoby z niepełnosprawnościami, jeżeli nie przewiduje się korzystania z pomocy innych współużytkowników
- otwierane za pomocą jednej ręki dzięki klamce w postaci dźwigni, na wysokości 85 - 120 cm nad poziomem podłogi,
- zalecane klamki w postaci dźwigni, które są prostsze w użyciu niż klamki gałkowe, klamki proste do zidentyfikowania i w kontrastujących barwach w stosunku do tła, proste w użyciu,
- unikanie poprzecznych podziałów okiennych między wysokością 80 a 150 cm od poziomu podłogi dla zachowania pełnego widoku¹⁴⁰,
- stosowanie bezprogowych wyjść na balkony, tarasy, loggie,
- w budynku na kondygnacjach położonych poniżej 25m nad terenem odległość między górną krawędzią wewnętrznego podokiennika a podłogą powinna wynosić co najmniej

85 cm, z wyjątkiem przyziemia oraz ścianek podokiennych w loggii, na tarasie lub galerii, gdzie nie podlega ona ograniczeniom,

GNIAZDA, KONTAKTY I INNE MECHANIZMY KONTROLNE

Zalecenia:

- włączniki światła, czytniki kart dostępu oraz istotne gniazda powinny znajdować się w miejscach, do których może dotrzeć osoba poruszająca się na wózku,
- kontakty, włączniki i inne mechanizmy kontrolne należy umieszczać na wysokości 80 - 110 cm, natomiast gniazda na wysokości 40 - 100 cm¹⁴⁴. Zasada ta nie dotyczy specjalnego wyposażenia, które zgodnie z przepisami musi znajdować się na innych wysokościach oraz elementów instalacji elektrycznej i systemów komunikacji używanych wyłącznie do celów technicznych,
- gniazda i kontakty powinny być obsługiwane jedną ręką i nie wymagać ruchu obrotowego nadgarstkiem, mocnego chwytania i ściskania.
- dla łatwiejszego odnajdywania osprzętu, powinien być on montowany zawsze w tych samych miejscach (np. włączniki oświetleniowe na ścianie od strony klamki w odległości ok. 20 cm od otworu drzwiowego),
- w ramach możliwości należy montować osprzęt tak, aby jego zadziałanie następowało dla każdego urządzenia przy wykonaniu tej samej czynności,
- tam gdzie to możliwe stosować oznaczenia barwne – zielony włączone, czerwony wyłączony,
- dla urządzeń rozpoznawanych dotykiem należy upewnić się, że nie można ich przypadkowo aktywować.